https://nrat.ukrintei.ua/pid-tyskom-ekologichnyh-zvynuvachen-naukovczyam-ne-slid-vidchuvaty-provynu-za-vykorystannya-shi/

ПІД ТИСКОМ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗВИНУВАЧЕНЬ: НАУКОВЦЯМ НЕ СЛІД ВІДЧУВАТИ ПРОВИНУ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ШІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Кел Іннеса «Академіки не повинні почуватися винними через вплив використання ШІ на довкілля».

У ній спеціаліст JISC, – установи, що підтримує британську вищу освіту, стверджує, що тривога викладачів і співробітників університетів стосовно негативного впливу інструментів ШІ на зміну клімату, є непропорційною. Кел вважає, що варто зосередити увагу не на індивідуальній провині, а на системній відповідальності розробників ШІ та органів регулювання. Цифрові технології можуть частково зменшувати екологічний вплив, якщо урахувати, що хмарні системи більш ефективні за застарілі локальні сервери, що онлайн-інструменти скорочують непотрібні поїздки і що розумні системи опалення, охолодження та освітлення допомагають університетам знижувати енергетичні втрати. Тим не менш у загальному підсумку цифровізація збільшує екологічний слід, а бум інструментів, побудованих на великих мовних моделях, створює додаткове навантаження, новий шар енергоємних процесів. Один запит до ChatGPT

споживає значно менше енергії, ніж короткий відеодзвінок або кілька хвилин стримінгу, і набагато менше, ніж кип'ятіння повного чайника. Це не виправдовує екологічний вплив ШІ, індивідуальне використання генеративного ШІ не є екологічно нейтральним, але його наслідки слід оцінювати реалістично. Якщо ми не ставимо під сумнів екологічний слід від використання YouTube, скролінгу соцмереж або постійно увімкнених камер на онлайн-конференціях, чи справедливо виокремлювати вплив на клімат інструментів ШІ? Згідно з нещодавнім опитуванням менше половини академічних співробітників відчуває, що може комфортно керувати своїм робочим навантаженням, отже звернення до ШІ задля економії часу є практичною реакцією, а не розкішшю. Автор пропонує використовувати поняття «green shifting», – це коли відповідальність за екологічний вплив непомітно перекладається згори донизу – з корпорацій на споживачів, з систем – на окремих індивідів. Ми спостерігаємо ситуацію, коли кліматичний тягар лягає на плечі тих, хто користується ШІ, а не на технологічних гігантів, які будують інфраструктуру, чи на уряди, які її регулюють. Цей фокус – хибний. Занепокоєння енергоспоживанням і використанням води для охолодження дата-центрів цілком виправдане, але його варто спрямовувати туди, де можна досягти найбільшого ефекту. Це означає вимагати від розробників ШІ прозорої звітності про енергію, більш чистої інфраструктури та реальних інвестицій у відновлювані джерела, а від урядів — відповідного регулювання, високих сучасних стандартів, а також стимулів екологічної роботи. Генеративні чат-боти становлять невелику частку загального енергоспоживання, пов'язаного зі штучним інтелектом. Основне навантаження припадає на генерацію та аналіз відео, таргетовану рекламу, рекомендаційні системи та навчання нових моделей. Екологічну загрозу становить не окремий користувач, який бажає за допомогою ШІ підсумувати нотатки зустрічі або допомогти з листом. Вона – у неконтрольованому розширенні непрозорої інфраструктури, системній відсутності даних про викиди та у відсутності запобіжників для сталого розгортання технологій. Індивідуальна обізнаність корисна, однак індивідуальне звинувачення неприйнятне, відчуття провини проблему не вирішить.

Детальніше:
https://www.timeshighereducation.com/opinion/academics-should-not-feel-guilty-about-ai-uses-environmental-impact

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-09-01

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів